

להצלחת עם
ישראל ולזכות
משפחת סעדיה
ה"ר

עלון שבועי להבנת פרשת השבוע

מפטירים "דוני עקרה"

פרשת כי תצא

גיליון מספר 90

פרשת כי תצא

פרשת כי תצא ממשיכה את חטיבת המצוות של ספר דברים ומביאה אותה לשיא כללי של כל התורה. בפרשת כי-תצא ישנן לא פחות משבעים וארבע מצוות שונות, עשרים ושבע מצוות עשה, וארבעים ושבע מצוות לא עשה. אף על פי שלא ניכר לעין קיומו של קשר בין המצוות האמורות בפרשה ובסדר שנמנו, מצינו בדברי חז"ל (תנחומא א) ובמקצת מפרשים (אבע"ז, ספורנו, אברבנאל, ועוד) ביאורים שונים לסיבת סידורן. רובן בפרשיות קצרות של כמה פסוקים ולעתים פסוק בודד בלבד.

ריבוי הנושאים בפרשה מציב אתגרים בפני הפרשנים המנסים להסביר את הסמיכות בין המצוות ואת הסדר של העניינים השונים, דבר שלא תמיד מצליח, או אפשרי רק בקבוצה קטנה של נושאים.

הפרשה פותחת בדיני אשת יפת תואר וממשיכה את דיני המלחמה מסוף פרשת שופטים. לאחר עניין זה מפורטים דיני איש אשר לו שתי נשים, אחת אהובה ואחת שנואה ולאחר מכן דיני בן סורר ומורה. על כך אומר רש"י בהתייחסו לדיני אשת יפת תואר:

"לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור. אבל אם נשאה, סופו להיות שונאה, שנאמר אחריו (פסוק טו) כי תהיין לאיש וגו' וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכך נסמכו פרשיות הללו."

התורה מתירה לאדם לשאת אשת שנפלה בשבי במלחמה, אולם עליו לעשות זאת לא מתוך תאוות יצרו בשעת המלחמה אלא לאחר חודש שלם וכאשר הוא בטוח בכך

לגמרי. באותה תקופה של חודש על האישה לכער את עצמה כדאי שגם אם היא אכן יפה, באותה תקופה לא תהיה יפה.

כמו כן אם הוא נושא אותה היא הופכת להיות אשה לכל דבר ולא במעמד של שפחה או פילגש. גם אם הוא לא רוצה בה כאשה הוא חייב לשחרר אותה ואין להתייחס אליה כשפחה ולמוכרה בכסף. ולמרות כל זאת התורה ממליצה לא לעשות כן, שכן הכנסת אשה שנייה לביתו, ושלוש היא צעירה יותר מאשתו המקורית היא רק מתכון לצרות ולבעיות.

בפרשה מצוות רבות בדינים בין אדם לחברו, דיני נזיקין ודיני פלילים, דינים רבים בתחום היחסים בין איש לאשה, דינים בין ישראל לאומות העולם, דיני צדקה ומתנות לעניים וגם דינים בין אדם למקום, שהם לכאורה חסרי הסבר כגון מצוות שילוח הקן ומצוות כלאיים ושעטנז.

יש התר מיוחד לקשור ציציות 'צמר' בטלית 'פשתן', אולם התר זה הוא רק בזמן שהיה לנו את צבע התכלת האמתי (התכלת המצוי היום-שנוי במחלוקת).

מצוות רבות באות שוב לצורך הצדק החברתי וסיוע לחלשים בחברה. לדוגמה, גם כאשר מישוהו חייב לך חוב ומועד הפירעון עבר ואין לו איך לפרוע ואתה כבעל חוב רוצה לקחת נכסים בתור משכונן, אל לך להיכנס לביתו ולקחת אלא תעמוד בחוץ והוא יביא לך. בצורה כזו הבושה תקטן. אם המשכונן הוא חפץ של עני הנחוץ לו מאד, התורה מזכירה שמיכה כדוגמה, עליך להשיב לו את המשכונן מדי לילה. ציווי זה נאמר גם בפרשת משפטים בספר שמות (פרק כ"ב כד) והתורה חוזרת עליו שוב.

לשמוח שנה שלימה-מי שיש לו שמחה בבית כגון; שנשא אשה, או נטע כרם והתחיל לאכול מפירותיו בשנה הרביעית, או בנה בית ונכנס לגור בו- חל איסור לגייסו למלחמה או לכל עזרה אחרת בצרה במשך שנה שלימה, כדי שיישאר בביתו וישמח בדברים אלו.

חתן- בשנת הנישואין הראשונה מצווה להישאר סמוך לאשתו ולשמח אותה, ולא לעזוב אותה לפרקי זמן ארוכים. כך קשר הנישואין יחזיק מעמד לאורך שנים.

לא למשכן בכוח- כשתגיע יחד עם שליחי בית הדין לקחת משכונן מבעל החוב שלך, אין לכם רשות להיכנס לביתו ולקחת את המשכונן בכוח, אלא, עליכם לחכות בחוץ והוא יוציא אלכם את המשכונן.

סיום פרשת המצוות החברתיות מתייחס להגינות במסחר ובמשקולות והדגשה כי שמירה על חוקי הצדק הבסיסיים היא התנאי לאריכות ימים על האדמה.

הפרשה מסתיימת באזכור מעשהו של עמלק. מעשה זה מהווה אנטיזה מוחלטת לכל חוקי הצדק שהוזכרו קודם. בני ישראל לא סיכנו את עמלק, עמלק נלחם בקצה האחורי של המחנה, בחלשים, וזאת בשעה שהעם היה צמא למים. מעשהו זה של עמלק המנוגד לכל חוקי המוסר הפשוטים אינו מאפשר לו מקום בעולמו של הקב"ה ובני ישראל מצטווים ציווי עתידי על מחיית עמלק, ציווי המתקיים חלקית בימי שאול. בימינו המצווה היא מצוות זכירה ומתקיימת בכך שאנו קוראים את הפרשה מדי שנה בשבת הסמוכה לפורים, הנקראת על כך שבת זכור.

את פרשת אהרן ואת פרשת אהרן

העלון שבועי נגידה
אין לקרוא את העלון באמצע קריאת התורה והתפילה

זמני כניסת ויציאת שבת
הדלקת נרות: 18:55
ציאת שבת: 19:45
ציאת שבת ר"ת: 20:33
* הזמנים לפי לוח 'אור החיים'
תל - אביב

לעילוי נשמת
מורים מורטזה בן
שרה, זינמ בת
מרים

רבי דידו כהן
מגדולי רבני ג'רבא
ורבי יחיא עמר ורבי
אברהם כמאט

רבי דוד
הלברשטאם בן ר'
חיים מצאנז

רבי רפאל טרויש,
מח"ס צח ואדום
ורבי דידו כהן
מגדולי רבני ג'רבא

דבר תורה לפרשת כי תצא

אחד האיסורים בפרשת כי תצא הוא להתחתן עם מואבי או עמוני: "לא-יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא-יבא להם בקהל ה' עד-עולם". התורה מפרטת גם את הסיבה לאיסור: "על-דבר אשר לא-קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את-בלעם בן-בעור מפתור ארם נהרים לקלקלך". החטא של המואבים והעמונים היה שהם לא נתנו לעם ישראל לחם ומים. השאלה שלי היום היא: למה אי נתינת לחם ומים היא חטא חמור כל כך?

אם לא היה לעם ישראל מה לאכול אז באמת גם עמון וגם מואב אכזריים ולא ראויים להיות חלק מעם ישראל, אבל לעם ישראל

כן היה מה לאכול, היה להם מן מהשמיים ובאר תמידית שהולכת איתם לכל מקום. מדוע אם כן נטפלת התורה לעמון ומואב? ואוסרת עליהם הצטרפות לעם היהודי לעולמי עולמים? אפשר להגיד שאי נתינת לחם ומים, מראה על קמצנות ועל רוע לב, וה' לא רוצה שיהיה בעם ישראל אנשים עם כאלה תכונות, ולכן הוא לא מאפשר להם להיות חלק מתוך עם ישראל לעולמים.

הרמב"ן עונה: שמכיוון שמואב ועמון הם הצאצאים של לוט, ועם ישראל הוא הצאצא של אברהם, היינו מצפים שבגלל שאברהם הציל את לוט במלחמה של חמשת המלכים מול ארבעת המלכים. עכשיו בני לוט יחזירו טובה לבני אברהם ויתנו להם לחם ומים. ובגלל שהם לא עשו זאת, אלא היו כפויי טובה לעם ישראל, זה היה החטא שלהם ובגלל זה הם לא יהיו חלק מעם ישראל.

יותר מזה הם אפילו לא היו צריכים לעשות טובה! משה מציע לשלם על כל המזון והמים, אפילו שיש לישראל מזון ומים שלהם! ולכן לא רק שעמון ומואב לא היו מפסידים כלום, זה שהם לא הסכימו מראה שהם היו כל כך רשעים.

שאפילו להרוויח לא רצו, העיקר להזיק לישראל שיצטרכו לעשות סיבוב ארוך יותר במדבר.

לכן גם אנחנו לא נהיה צרי עין אחד לשני, אלא ההפך. נגיד אדם רואה שחברו קנה מכוננית, במקום להגיד יופי כל הכבוד מגיע לו אנחנו אומרים מעניין מאיפה כל הכסף ושנאנחנו רואים אדם אוכל במקום להגיד לו יאוו כמה אתה אוכל תגיד בתאבון ובעזרת ה' בזכות זה יגיע משיח צדקנו אמן ואמן.

מילתא דבריחותא

החידה של שבוע
שעבר: איזה כלי שמופיע
בפרשת שופטים אסור
להכניס למקדש?

התשובה: גרזן, הגרזן
מופיע פעמיים בפרשת
שופטים. נביא אחת
מהפעמים (פרק יט
פסוק ה). בספר מלכים
מופיע האיסור להכניס
גרזן למקדש: "והגרזן
כל-כלי כהן לא-תשם
בבית פהנתו."

החידה של השבוע: מה
בפרשה מותר לדרוך
עליו, אך אסור לשים
במכנסים?

בין העונים נכונה יוגרל
ספר המאורות הגדולים
תשובות ניתן לכתוב
למייל שלמטה

הסכם שלום עם מרוקו, 4 מטוסים עם סלט נחתו בנת"בג. ζ
עם כל עליות המחירים [שהתחילו לרדת] אפשר לומר שאנחנו חיים במיסי מיסים..... ζ
בהפגנת הייטקיסטים השתתפו כ-100,000 איש מתוכם 99,900 מהבית ζ
באות הזדהות עם שובתי הייטק יאיר לפיד יעבוד שעה..... ζ
כשאתה מסתכל על התלוש משכורת ומתייחס לזה כמו מבחן, "אוף יכולתי יותר". ζ
לתלוש המשכורת הראשון שקיבל העובד היה מצורף פתק ובו בקשה לשמור את פרטי ζ
המשכורת בסוד ולא לשתף בהם את שאר העובדים. "אל דאגה בוס" אמר העובד: "אני
מתבייש במשכורת הזאת בדיוק כמוך"..... ζ
איש גדול ממדים ניכנס למסעדה. המלצר ניגש אליו ושואל אותו מה תאכל? עונה האיש: ζ
"ברצוני לאכול סטייק עוף, שיפודי פרגיות, צלעות כבש, מעורב ירושלמי, חזה אווז ולבבות.
שואל אותו המלצר: "את כל זה תאכל לבד?" עונה לו האיש: "לא אני אוכל את זה עם
לחם".....? ζ
פקיד הקבלה במלון פנה לאורח, שבא להחזיר מפתחות ביציאה, ואמר לו: "בטוחני שנהנית ζ
בתקופת שהותך אצלנו" אמר לו האורח: "אמנם המיטה הייתה קשה, המחיר גבוה, האוכל הכי
גרוע שיש, והשירות איטי, הרעש היה נורא, אבל אני חייב לומר שמאד נהניתי מהמים הקרים
במקלחת"..... ζ
קמצן ומשפחתו הגיעו לחו"ל, נכנסו לבית מלון והתעניינו כמה עולה לשכור חדר "מאה דולר ζ
ללילה" ענה לו פקיד הקבלה. "יש משהו יותר זול?" שאל הקמצן, פקיד הקבלה: "קומה
ראשונה עד חמישית, מאה דולר ללילה. קומה חמישית עד עשירית, חמישים דולר ללילה.
מקומה עשירית עד חמש עשרה, רק עשר דולר ללילה". הקמצן הסתובב ועמד לעזוב. פקיד
הקבלה שאל: "מה קרה אדוני, המלון שלנו יקר מדי בשבילך?" הקמצן: "לא, הוא נמוך מדי".... ζ
(אחד מרים ידיים לשמיים וצועק לקב"ה, הוא אלוקים גדול, הרי בשבילך רגע זה מליון שנה
ומליון דולר שווה לפרוטה אחת, אז תן לי בבקשה מליון דולר, לפתע הוא שומע קול מלמעלה:
בסדר תמתין רגע.....

